

Divrei Tora

PARAŠAT HA-ŠAVUA

כִּי־תֵצֵא

Ki Tetze

Devarim 21,10 - 25,19

B"H

Rišon/Kohen 21,10-21 -- Prvi Pozvanik/Koen

(poglavlje 21)

Ki-tece lamilhama al-ojveha unetano HAŠEM Eloheha bejadeha vešavita šivjo

10 »Kad odeš u rat na svoje neprijatelje pa ih VJEČNI B-g tvoj, preda u ruke tvoje te ih zarobiš,
11 ako među zarobljenicima opaziš lijepu ženu i u nju se zagledaš, možeš je uzeti za ženu.
12 Dovedi je svojoj kući pa neka obrije glavu, obreže nokte 13 i odbaci haljine u kojima je zarobljena. Neka provede mjesec dana u tvome domu oplakujući svoga oca i svoju majku. Poslije toga možeš joj pristupiti kao muž i neka ti postane ženom. 14 Ako ti poslije ne bi bila po volji, pusti je kuda joj drago. Za novac je ne smiješ prodati niti s njom postupiti kao s ropkinjom jer ti je bila žena.« 15 »Ako netko ima dvije žene dvije žene: jednu koja mu je draga, a drugu koja mu je mrska, te mu i draga i mrska rode sinove, ali prvorođenac bude od one koja mu je mrska, 16 onda, kad dođe dan da podijeli svoju imovinu među svoje sinove, ne smije postupiti prema prvorođencu od drage na štetu sina od mrske, koji je prvenac, 17 nego mora za prvorođenca priznati sina od mrske i njemu dati dvostruk dio od svega što ima. Jer on je prvina njegove snage - njemu pripada pravo prvorodstva.« 18 »Ako netko ima razuzdana i nepokorna sina koji ne sluša ni oca ni majke - pa ni onda pošto ga kazne - 19 neka ga njegov otac i njegova mati odvedu starješinama svoga grada, na vrata svoga mjesta, 20 i neka kažu gradskim starješinama: 'Ovaj naš sin je razuzdan i nepokoran; neće da nas sluša; ništarija je i pijanica.' 21 Potom neka ga svi ljudi, njegovi sugrađani, kamenjem zasiplju dok ne pogine. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine: sav će Izrael to čuti i bojat će se.«

Šeni/Levi 21,22-22,7 -- Drugi Pozvanik/Levi

Vehi-jiheje ve'iš het mišpat-mavet vehumat vetalita oto al-ec.

22 »Ako tko bude počinio grijeh (za koji je) smrtna presuda i bude pogubljen, i on bude obješen na drvo, 23 njegovo truplo neće ostati preko noći na stablu, nego ćeš ga svakako pokopati istoga dana, jer je to B-gu neprilično; i nećeš onečistiti svoje zemlje, koju ti VJEČNI B-g tvoj, daje u nasljedstvo.«

(poglavlje 22)

1 »Nećeš gledati vola tvoga brata ili njegovo jare kako luta, i ne obazirati se na njih; svakako ćeš ih vratiti svome bratu. 2 Ako ti brat nije blizu ili ga ne znaš, dovest ćeš ih svojoj kući i ostat će kod tebe dokle ih brat tvoj ne dođe tražiti; tada ćeš mu ih vratiti. 3 Tako ćeš činiti s njegovim magarcem, i tako ćeš činiti s njegovim odijelom i tako ćeš činiti sa svakim izgubljenim predmetom brata tvoga koji on može izgubiti, a ti ga nađeš; ne možeš se ne obazirati na to. 4 Nećeš gledati magarca tvoga brata ili njegovog vola kako se srušio na putu i ne obazirati se na njih; svakako ćeš ga podignuti s njime. 5 Neće biti odjeća muškarca na ženi, niti će muškarac odjenuti haljinu žene, jer su odvratni VJEČNOM B-gu tvome svi koji tako čine. 6 Ako se ptičje gnijezdo nađe pred tobom na putu, na bilo kojem stablu ili na zemlji, sa ptićima ili s jajima, a majka leži na ptićima ili na jajima, nećeš

uzimati majke (dok je) na ptićima. 7 Svakako potjeraj majku, a ptiće si uzmi, tako da ti bude dobro i da produžiš dane (svoje).

Šliši 22,8-23,7 -- Treći Pozvanik

Ki tivne bajit hadaš ve'asita ma'ake legageha velo-tasim damim bevejteha ki-jipol hanofel mimenu.

8 Kad gradiš novu kuću, načinit ćeš ogradu na svom krovu, da ne daš krvi u svoju kuću ako onaj koji pada padne s njega. 9 Po svome vinogradu nemoj sijati drugog usjeva da ne bi bila posvećena čitava ljetina: i plod sjemena i rod vinograda. 10 Ne upreži u plug vola i magarca zajedno. 11 Ne oblači se u tkaninu otkanu od vune i lana zajedno. 12 Na četiri kraja ogrtača kojim se zaogrćeš napravi rese (cicit).« 13 »Ako koji čovjek uzme ženu i uđe k njoj, ali je potom zamrzi, 14 pripiše joj ružnoće i ozloglasi je govoreći: 'Oženih se njome, ali kad joj priđoh, ne nađoh u nje znakova djevičanstva' - 15 neka tada djevojčin otac i majka uzmu dokaz djevojčina djevičanstva te ga iznesu pred gradske starješine na vrata. 16 Potom neka progovori starješinama djevojčin otac: 'Ovome sam čovjeku dao svoju kćer za ženu, ali mu je omrzla. 17 Stoga joj pripisuje svašta ružno i tvrdi: nisam u tvoje kćeri našao znakove djevičanstva. Ali evo djevičanskih znakova moje kćeri!' I neka razastru platu pred gradskim starješinama. 18 Neka tada starješine onoga grada uzmu muža pa ga kazne; 19 neka ga, zato što je pronio ružan glas o jednoj izraelskoj djevici, udare globom od stotinu srebrnika pa ih dadnu ocu mlade žene. I neka mu ona i dalje bude ženom da je ne može pustiti dok je živ. 20 Ali ako optužba - da se na mladoj ženi nije našlo djevičanstvo - bude istinita, 21 neka djevojku izvedu na kućna vrata njezina oca pa neka je ljudi njezina grada kamenjem zasiplju dok ne umre, jer je počinila besramnost u Izraelu odajući se bludu u očevu domu. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine.« 22 »Ako se koji čovjek zateče gdje leži sa ženom udatom za drugoga, neka oboje - i čovjek koji je ležao sa ženom i sama žena - budu smaknuti. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz Izraela. 23 Ako mladu djevicu zaručenu za nekoga u gradu sretne drugi čovjek i s njom legne, 24 oboje ih dovedite vratima toga grada pa ih kamenjem zasipljite dok ne umru: djevojku što nije zvala u pomoć u gradu, a čovjeka što je oskrvnuo ženu bližnjega svoga. Tako ćeš iskorijeniti zlo iz svoje sredine. 25 Ako čovjek u polju naiđe na zaručenu djevojku i silom legne s njom, onda neka se pogubi samo taj što je s njom legao; 26 a djevojci nemoj ništa: nema na njoj krivnje kojom bi zasluživala smrt. Jer to je kao da navali tko na bližnjega svoga i ubije ga. 27 On ju je zatekao u polju; i premda je zaručena djevojka zapomagala, nije bilo nikoga da joj priskoči u pomoć. 28 Ako čovjek naiđe na mladu djevicu koja nije zaručena te je pograbi i s njom legne, pa budu uhvaćeni na djelu, 29 tada čovjek koji je s njom ležao neka djevojčinu ocu dade pedeset srebrnika. A budući da ju je oskrvnuo, neka je uzme za ženu da je ne može pustiti dok je živ.

(poglavlje 23)

1 Neka se nitko ne ženi ženom oca svoga i neka ne odgrće očeva pokrivača.« 2 »Neka se u zajednicu VJEČNOG ne prima onaj komu je stučena mošnjica ili odrezano udo. 3 Ni mješanac neka se ne prima u zajednicu VJEČNOG; neka se njegovi ne primaju u zajednicu VJEČNOG ni do desetog koljena. 4 Neka ne ulazi u zajednicu VJEČNOG ni Amonac ni Moabac; nitko od njihovih, čak ni u deseto koljeno, ne smije nikad u zajednicu VJEČNOG. 5 A sve zato što nisu izašli pred vas s kruhom i vodom

kad bijaste na putu izišavši iz Egipta; i što su za novce najmili sina Beorova, Bileama iz Petora u Aram Naharajimu, da te prokune. 6 Ali VJEČNI, B-g tvoj, ne htjede uslišati Bileama, nego ti VJEČNI, B-g tvoj, prometnu prokletstvo u blagoslov jer te ljubi VJEČNI, B-g tvoj. 7 Nikad ne promiči njihovo blagostanje i njihovo dobro u sve dane svoje dovijeka.

Revi'i 23,8-24 -- Četvrti Pozvanik

Lo-teta'ev Adomi ki ahiha hu lo-teta'ev Micri ki-ger hajita ve'arco.

8 Nemoj prezirati Edomca, jer je on brat tvoj. Ne preziri ni Egipćanina, jer si bio došljak u zemlji njegovoj. 9 Njihovi potomci u trećem naraštaju mogu se primiti u zajednicu VJEČNOG.« 10 »Kad pođeš s taborom na svoje neprijatelje, čuvaj se od svakoga zla. 11 Ako je među tvojima tko postao nečist zbog noćnog izljeva, neka iziđe iz tabora i neka se ne vraća u nj. 12 A predvečer neka se u vodi opere te u smiraj može opet u tabor. 13 Imaj izvan tabora mjesto gdje ćeš ići napolje. 14 Sa svojom opremom nosi i lopaticu: njome ćeš, kad ideš napolje, iskopati rupu i poslije zatrpati svoju nečist. 15 Ta VJEČNI, B-g tvoj, ide posred tvoga tabora da te štiti i da ti predaje neprijatelje. Stoga i tvoj tabor treba da bude svet: neka VJEČNI ne zapazi u tebe ništa nedolično, da se ne bi odvratio od tebe.« 16 »Ne smiješ gospodarstvu izručivati roba koji je od svoga gospodara utekao k tebi. 17 Neka boravi s tobom u tvojoj sredini, u mjestu što ga odabere u jednome od tvojih gradova gdje mu se sviđa. Nemoj s njime loše postupati. 18 Neka ne bude svetišne bludnice među izraelskim kćerima i neka ne bude svetišnog bludnika među izraelskim sinovima! 19 Ne donosi u dom VJEČNOG, B-ga svoga, ni za kakav zavjet bludničine plaće ni pasjeg novca, jer je oboje odvratio VJEČNOM, B-gu tvome. 20 Ne traži kamata od svoga brata, niti kamata za novac, niti kamata na jestvine, niti kamata na bilo što gdje se obično traže. 21 Od tuđinca možeš tražiti kamate, ali ih od svoga brata nemoj tražiti, da ti VJEČNI, B-g tvoj, udijeli blagoslov u svakom pothvatu tvoje ruke u zemlji u koju ideš da je zaposjedneš. 22 Kad zavjetuješ kakav zavjet VJEČNOM, B-gu svome, ne oklijevaj da ga ispuniš. Zacijelo će ga VJEČNI, B-g tvoj, od tebe tražiti; i bio bi ti grijeh. 23 Ako se ne zavjetuješ, neće ti biti grijeh. 24 Ali ispuni ono što prijeđe preko tvojih usana, zavjet koji si svojim ustima slobodno učinio VJEČNOM, B-gu svome.

Hamiši 23,25-24,4 -- Peti Pozvanik

Ki tavo beherem re'eha ve'ahalta anavim kenafšeha sov'eha ve'el-kel'jeha lo titen.

25 Ako uđeš u vinograd svoga susjeda, slobodno ti je jesti grožđa do mile volje, ali u svoju posudu ne smiješ stavljati. 26 Ako uđeš u žito svoga susjeda, možeš kidati klasove rukom, ali ne smiješ prinostiti srpa susjedovu žitu.«

(poglavlje 24)

1 »Kada tko uzme ženu i s njome postupi kao muž, a potom na njoj otkrije što ružno te ona više ne nalazi milosti u njegovim očima i on joj napiše otpusno pismo, uruči joj ga i potjera je iz svoje kuće, 2 a ona izađe iz njegove kuće, ode i pođe za drugoga 3 pa omrzne i tome drugomu te joj i on napiše otpusno pismo, uruči joj ga i otjera je iz svoje kuće - ili pak umre taj koji ju je drugi uzeo -

4 tada je, pošto se tako oskvrnula, ne može opet uzeti za ženu onaj prvi muž koji je bijaše otpustio. Bilo bi to odvratno pred VJEČNIM; ne smiješ uvaljivati u grijeh zemlju koju ti VJEČNI, B-g tvoj, daje u baštinu.«

Šiši 24,5-13 -- Šesti Pozvanik

Ki-jikah iš iša hadaša lo jece bacava velo-ja'avor alav lehol-davar naki jiheje levejto šana ehat vesimah et-išto ašer lakah.

5 »Kada se oženi čovjek novom ženom, neće ići u vojsku, niti ćete mu nametati bilo kakve obaveze; bit će slobodan godinu dana za dom svoj, i razveseljavat će ženu koju je oženio. 6 Nitko neće uzimati u zalog mlin ni žrvanj: jer bi život uzimao u zalog. 7 Ako se nađe da čovjek otme koga od svoje braće, između sinova Izraelovih, i učini ga robom i proda ga, neka umre taj otmičar i iskorijeniti ćeš zlo iz svoje sredine. 8 Čuvajte se bolesti *caraat*, jako pazite i postupite po svemu što će vas uputiti koheni leviti, kako sam im naložio, pazite da tako činite. 9 Sjećaj se što je VJEČNI, B-g tvoj, učinio Mirjam na putu, kada ste izlazili iz Egipta. 10 Kada obavežeš svog bližnjeg bilo kakvom pozajmicom, nećeš ući u njegovu kuću da uzmeš njegovo jamstvo. 11 Vani ćeš stajati, a čovjek kojemu si pozajmio iznijet će ti van jamstvo. 12 A ako je on siromah, nemoj leći spavati s njegovim jamstvom. 13 Vratit ćeš mu jamstvo pri zalasku sunca i on će leći u svojoj odjeći i blagosloviti te. A za tebe će to biti dobročinstvo pred VJEČNIM, B-gom tvojim.

Švi'i 24,14-25,19 -- Sedmi Pozvanik

Lo-ta'ašok sahir ani ve'evjon me'aheha o migerha ašer be'arceha biš'areha.

14 Nemoj zakidati jasnoga i bijednog najamnika, bio on tvoj sunarodnjak ili došljak iz kojega grada u tvojoj zemlji. 15 Svaki dan daj mu zaradu prije nego sunce zađe, jer je siromah i za njom uzdiše. Tako neće na te vapiti VJEČNOM i nećeš sagriješiti. 16 Neka se očevi ne osuđuju na smrt zbog sinova ni sinovi zbog očeva; neka svatko za svoj grijeh gine. 17 Ne izvrći pravice došljaku ni siroti i ne uzimaj u zalog haljine udovici. 18 Sjećaj se da si bio rob u Egiptu i da te odande izbavio VJEČNI, B-g tvoj; zato ti nalažem da ovu zapovijed vršiš. 19 Kad žanješ žito na svojoj njivi pa zaboraviš koji snop na njivi, ne vraćaj se po nj; neka ostane došljaku, siroti i udovici da te VJEČNI, B-g tvoj, blagoslovi u svakom pothvatu ruku tvojih. 20 Kad jednom otreseš svoje masline, više iza sebe ne pretražuj; neka to ostane došljaku, siroti i udovici. 21 Kad obereš svoj vinograd, ne paljetkuj iza sebe; neka to bude za došljaka, sirotu i udovicu. 22 Sjećaj se kako si bio rob u zemlji egipatskoj; zato ti naređujem da ovu zapovijed vršiš.

(poglavlje 25)

1 Kad nastane svađa među ljudima i dođu na sud da im se sudi, neka se dade pravo onome koji je prav, a krivac neka se osudi. 2 Ako krivac zasluži da bude išiban, neka mu sudac naredi da legne i tu pred njim neka mu odbroje onoliko udaraca koliko odgovara njegovoj krivnji. 3 Do četrdeset udaraca može mu se dati, ali ne više, da modrica ne bi bila prevelika te se ne bi ponizio tvoj brat

pred tobom kad bi mu udarali više udaraca. 4 Ne zavezuju usta volu kad vrše.« 5 »Kad braća stanuju zajedno pa jedan od njih umre a da nije imao sina, žena pokojnoga neka se ne preudaje izvan kuće, nego neka k njoj pristupi njezin djever i uzme je sebi za ženu te izvrši djeversku dužnost. 6 A prvi sin koga ona rodi neka ostane na ime njegova pokojnoga brata da njegovo ime ne izumre u Izraelu. 7 Ako, međutim, onaj čovjek ne želi da se oženi svojom snahom, onda njegova snaha neka dođe na vrata pred starješine i kaže: 'Neće djever moj da sačuva ime bratu svome u Izraelu; neće da mi učini djeversku dužnost.' 8 Neka ga pozovu starješine njegova grada i pitaju. Bude li uporan i kaže: 'Ne želim se njom ženiti', 9 neka njegova snaha k njemu pristupi na oči starješine pa mu skine s noge sandalu, pljune mu u lice i kaže ove riječi: 'Ovako se radi čovjeku koji neće da podigne doma svome bratu!' 10 Taj neka se prozove u Izraelu 'Dom bosoga'.« 11 »Ako se dvojica potuku, pa žena jednoga pođe da izbavi svoga muža iz šaka onoga koji ga tuče i pruži ona svoju ruku i onoga uhvati za sram, 12 odsijeci joj ruku i neka je ne sažaljuje oko tvoje. 13 U torbi nemoj nositi dvojak uteg, veći i manji. 14 U svojoj kući opet nemoj držati dvojaku mjericu: veću i manju. 15 Neka ti je uteg potpun i točan i neka ti je mjerica potpuna i točna, da dugo živiš na zemlji koju ti daje VJEČNI, B-g tvoj. 16 Ta VJEČNOM je, B-gu tvome, odvratan tko to čini, tko god čini nepravdu. 17 Sjećaj se onoga što ti je učinio Amalek dok ste bili na putu pošto ste izišli iz Egipta; 18 kako te dočeka na putu i pobi u tvom zaleđu sve nemoćne kad si bio umoran i iscrpljen jer se nije B-ga bojao. 19 I zato kad te VJEČNI, B-g tvoj, smiri od svih tvojih neprijatelja naokolo u zemlji koju ti VJEČNI, B-g tvoj, daje u baštinu, izbriši pod nebom spomen na Amaleka. Ne zaboravi!«

Maftir 25,17-19

Zahor et ašer-asa leha Amalek badereh becethem miMicrajim.

17 Sjećaj se onoga što ti je učinio Amalek dok ste bili na putu pošto ste izišli iz Egipta; 18 kako te dočeka na putu i pobi u tvom zaleđu sve nemoćne kad si bio umoran i iscrpljen jer se nije B-ga bojao. 19 I zato kad te VJEČNI, B-g tvoj, smiri od svih tvojih neprijatelja naokolo u zemlji koju ti VJEČNI, B-g tvoj, daje u baštinu, izbriši pod nebom spomen na Amaleka. Ne zaboravi!«

Haftara - Ki Tece

Ješajahu 54,1 - 54,10

Roni akara lo jalada pichi rina vecahali lo-hala ki-rabim benej-šomema mibenej ve'ula amar HAŠEM.

1 Kliči, nerotkinjo, koja nisi rađala; podvikuj od radosti, ti što ne znaš za trudove! Jer osamljena više djece ima negoli udata, kaže VJEČNI. 2 Raširi prostor svog šatora, razastri, ne šteti platna svog prebivališta, produži mu užeta, kolčice učvrsti! 3 Jer proširit ćeš se desno i lijevo. Tvoje će potomstvo zavladat' narodima i napučit će opustjele gradove. 4 Ne boj se, nećeš se postidjeti; ne srami se, nećeš se crvenjeti. Zaboravit ćeš sramotu svoje mladosti i više se nećeš spominjati rugla udovištva svoga. 5 Jer suprug ti je tvoj Stvoritelj, ime mu je VJEČNI Cevaot; tvoj je otkupitelj Svetac Izraelov, B-g zemlje svekolike on se zove. 6 Jest, k'o ženu ostavljenju, u duši uciviljenu, VJEČNI te pozvao. Zar se smije otpustiti žena svoje mladosti, pita B-g tvoj. 7 »Za kratak trenutak ostavih tebe, al' u sućuti velikoj opet ću te prigrliti. 8 U provali srdžbe sakrih načas od tebe lice svoje, al' u ljubavi vječnoj smilovah se tebi«, govori VJEČNI, tvoj otkupitelj. 9 »Bit će mi k'o za Noahovih dana, kad se zakleh da vode Noahove neće više preplaviti zemlju; tako se zaklinjem da se više neću na tebe srditi nit' ću ti prijetiti. 10 Nek' se pokrenu planine i potresu brijezi, al' se ljubav moja neće odmać' od tebe, nit' će se pokolebati moj savez mira«, kaže VJEČNI koji ti se smilovao.

Minha

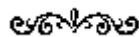
Kriat Tora (Paraša Ki Tavo)

Devarim 26,1-11

(poglavlje 26)

Vehaja ki-tavo el-ha'arec ašer HAŠEM Eloheha noten leha nahala virišta vejašavta ba.

1 »Kad stigneš u zemlju koju ti VJEČNI, B-g tvoj, daje u baštinu, kad je zaposjedneš i u njoj se nastaniš, 2 uzmi nešto prvina od svakoga ploda što ga budeš dobivao od zemlje koju ti VJEČNI, B-g tvoj, daje: stavi ih u košaru, otiđi u mjesto što ga VJEČNI, B-g tvoj, odabere da u njemu nastani svoje ime. 3 Stupi k svećeniku koji bude tada vršio službu i reci: 'Priznajem danas pred VJEČNIM, B-gom svojim, da sam stigao u zemlju za koju se VJEČNI zakleo našim ocima da će je nama dati.' 4 Zatim će svećenik uzeti iz tvoje ruke košaru i položiti je pred žrtvenik VJEČNOG, B-ga tvoga. 5 Ti onda nastavi i reci pred VJEČNIM, B-gom svojim: 'Moj je otac bio aramejski lutalac koji je s malo čeljadi sišao u Egipat da se skloni. Ali je ondje postao velikim, brojnim i moćnim narodom. 6 Egipćani su s nama postupali loše; tlačili su nas i nametnuli nam teško ropstvo. 7 Vapili smo VJEČNOM, B-gu otaca svojih. VJEČNI je čuo vapaj naš; vidje naš jad, našu nevolju i našu muku. 8 Iz Egipta nas izvede VJEČNI moćnom rukom i ispruženom mišicom, velikom strahotom, znakovima i čudesima. 9 I dovede nas na ovo mjesto i dade nam ovu zemlju, zemlju kojom teče med i mlijeko. 10 I sad, evo, donosim prvine plodova s tla što si mi ga, VJEČNI, dao.' Stavi ih pred VJEČNOG, B-ga svoga, i pred VJEČNIM, B-gom svojim, duboko se nakloni. 11 A onda zajedno s levitom i došljakom koji bude kod tebe uživaj sva dobra kojima je VJEČNI, B-g tvoj, obasuo tebe i dom tvoj.«

*Alijot Šeni, dio Šliši, te Šiši preveo: Vatroslav Ivanuša
Ostale alijot i haftara: adaptirano iz više hrvatskih prijevoda*